

แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

Guidelines For Developing In Academic Administration
Of Secondary School Under The Phichit
Secondary Education Service Are Office

ศิริพร สกุลไทย¹

Siriporn Sakunthail

ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค²

Poompipat Rukponmongkol

Received : September 14, 2023

Revised : October 2, 2023

Accepted : November 10, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ตามประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน 3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test Independent วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว one-way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวมทั้ง 5 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

¹ครู โรงเรียนวังโมกข์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

Teacher, Wangmokpittayakom School, The Secondary Educational Service Area Office Phichit

²รองศาสตราจารย์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Associate Professor, Program In Educational Administration, Kamphaeng Phet Rajabhat University

รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาการวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ 2. จากการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 3. แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แต่ละด้านควรดำเนินการดังนี้ โรงเรียนควรให้ความสำคัญในการร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมายของหลักสูตร ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการประชุม วางแผนพัฒนาหลักสูตร จัดอบรมให้ครูมีความรู้ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล มีการวางแผนเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสถานศึกษา นอกจากนี้ครูยังต้องสำรวจความต้องการของผู้เรียนให้ทั่วถึง เพื่อจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยสำ เหมาะสมมีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อการจัดเรียนการสอน

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา การมีส่วนร่วม การบริหารงานวิชาการ

ABSTRACT

The purpose of this research is to 1.study the conditions and issues for participating in school academic management affiliated with the Phichit High School Education Service Area Office; 2.compare the academic management participation of schools affiliated with the Office of the Education Service Area of Phichit Middle School based on experience and the size of the school; and 3.find ways to develop participation in the school academic management affiliated with the Phichit High School Education Service Area Office. The samples used in this research were selected by 291 people, including educational institute administrators and teachers, collecting the data by using Krejcie and Morgan and obtaining samples through multi-level sampling methods. Collecting the data by using a 5-level estimation scale questionnaire and analyzing the averages, standard deviations, t-test Independent ,and one-way ANOVA

The results indicated that : 1.The academic management participation of schools affiliated with the Phichit High School Education Service Area Office includes an overall level of five aspects that is high. The highest average level is participation in textbook development, followed by participating in the development of internal

quality assurance systems and educational standards and participating in the development of measurement and evaluation results, respectively. 2.The research discovered that the overall participation in academic administration of educational institutes affiliated with the Phichit High School Education Service Area Office was not different, with a statistically significant difference at 0.05. 3.Guidelines for the Participation and Development of School Academic Management Belonging to the education service area office of Phichit High School, all parties should take the following actions: Schools should attach importance to the joint analysis curriculum. In addition, management should involve teachers in meetings on curriculum planning and development for school use. Provide teachers with the knowledge and understanding of training in learning management, teaching, measurement, and evaluation. Management and teachers must jointly plan internal quality assurance systems and educational standards. Problems and needs must be analyzed. Develop educational institutions and improve internal quality assurance systems and educational standards. In addition, modern teaching materials need to be provided. Thoroughly explore the needs of learners so that teachers can determine the formats and methods for developing media and producing textbooks. Effective, appropriate, and adequate teaching.

Keywords : Development Methods, Participation, Academic Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษาต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน แต่เนื่องจากการบริหารเป็นเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อน เกี่ยวข้องกับงานหลายฝ่าย จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องแบ่งงานให้ชัดเจนว่างานใดอยู่ฝ่ายใด เกี่ยวข้องกับเรื่องใด เรื่องใดรับแรงควรทำก่อนหลัง การที่ผู้บริหารจะตัดสินใจในเรื่องขององค์กรหรือหน่วยงาน ซึ่งถ้าเกิดการผิดพลาดก็หมายถึงองค์กรอาจจะเสียหาย ส่วนผู้บริหารเองจะต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นด้วย (ราชกิจจานุเบกษา, 2550, หน้า 23) ดังนั้นการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ควรเป็นในรูปแบบของการร่วมมือกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา การดำเนินการ และการประเมินผลในการพัฒนาสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ เพราะถือว่าเป็นหัวใจหลักของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น

งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานนิเทศการศึกษา งานวางแผน การศึกษาและงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ (ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมงคล, 2563, หน้า 85) จึงถือว่าเป็นงานที่สำคัญสำหรับ สถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้หรือสติปัญญา ด้านเจตคติหรือ ความรู้สึกรักใคร่ และด้านทักษะหรือความสามารถ ซึ่งถือได้ว่างานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา และเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 85) การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาหลายด้านยังไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จากการ บริหารงานที่ผ่านมามักจะประสบปัญหาและมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน เนื่องจากครูไม่มีส่วนร่วมใน การกำหนดหน้าที่และวางแผนงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถที่ตนเองถนัด ไม่มีส่วนร่วมในการ ตัดสินปัญหาต่างๆ ของโรงเรียน จึงอาจเป็นผลทำให้คุณภาพผู้เรียนที่ปรากฏอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ เท่าที่ควร (รายงานผลการจัดการศึกษาประจำปี พ.ศ.2565, 2565 หน้า 77) จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามความ ต้องการของสังคม ชุมชนและประเทศชาติต่อไป

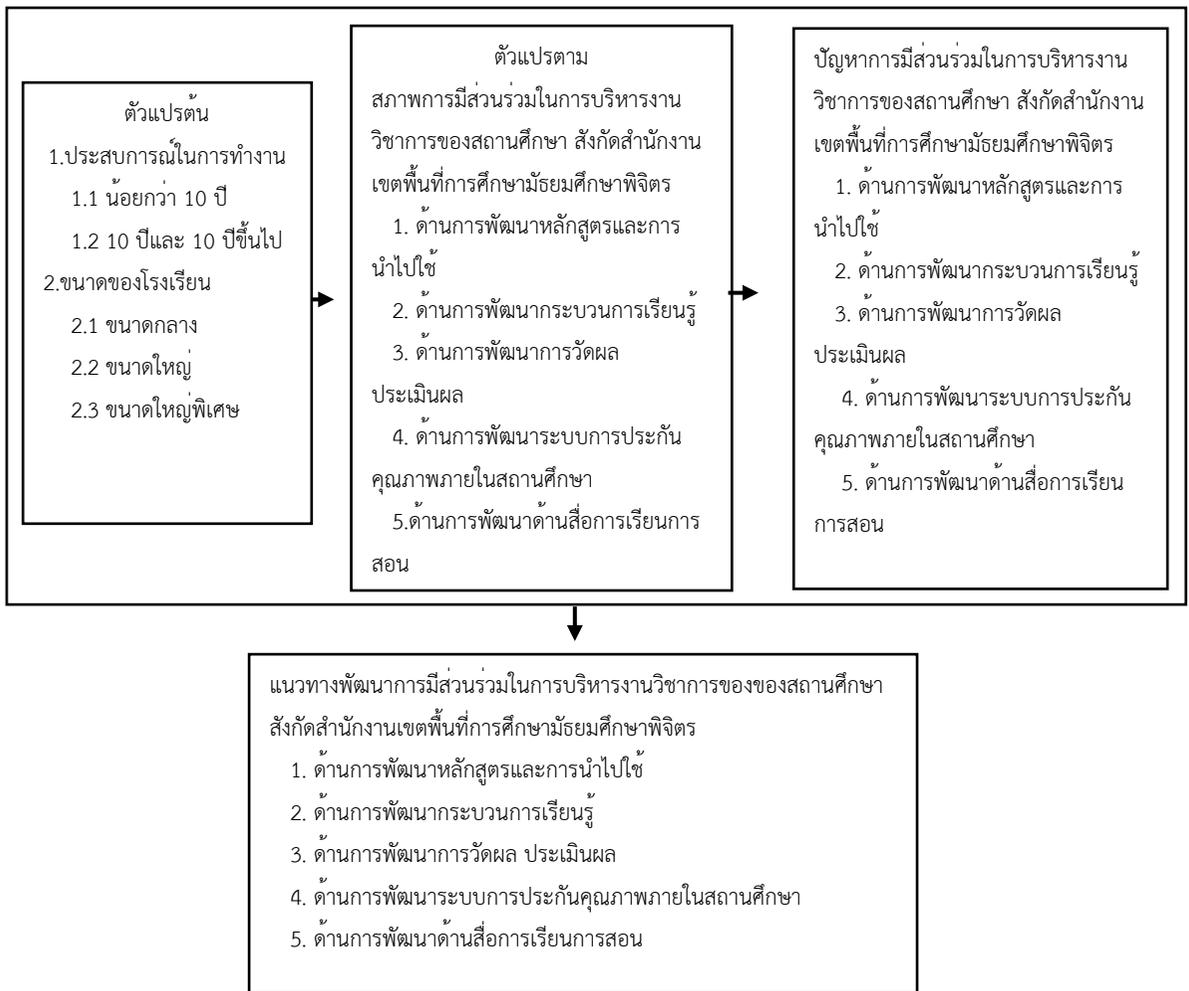
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ตามประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ตามประสบการณ์มีความแตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ตามขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการมีส่วนร่วมและปัญหาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 1,188 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 291 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเคร์จซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp.608 - 609) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choices Questions) ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความที่กำหนดค่าคะแนนของแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามกำหนดคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Respens Questions)

การหาคุณภาพ

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา แล้วร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมการบริหารงานวิชาการจำนวน 5 ด้าน ตามกรอบแนวคิด

2. สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมรายละเอียด ขอบข่ายเนื้อหา สภาพและปัญหาของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
  - 3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา
  - 3.2 สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
  - 3.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Respons Questions) โดยเลือกจากคำตอบที่กำหนดให้
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบ และเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการนำแบบสอบถามไปให้ตรวจ
5. นำแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และเลือกข้อที่ได้ค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป และนำไปทดลองใช้กับสถานศึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ไป ซึ่งรายการคำถามใช้ได้ทุกข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวมวิจัยแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 291 ฉบับ ได้กลับคืนมา 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) , ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.), การแจกแจงความถี่ (Frequency), การหาค่าร้อยละ (Percentage), เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยการหาค่า t-test, การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความเชี่ยวชาญทางการบริหารงานวิชาการ จำนวน 17 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นำประเด็นที่ได้มาจากตอนที่ 1 โดยคัดเลือกประเด็นของสภาพที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำ และมีค่าร้อยละของปัญหาที่สูง มาสร้างประเด็นในการสัมภาษณ์ โดยประเด็นสัมภาษณ์นั้นจะมุ่งเน้นแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ทั้งระบบ
2. นำประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์ มากำหนดเป็นกรอบในการสร้าง คำถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
3. ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะของกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ให้เสร็จสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และบันทึกข้อมูลตามที่ต้องการด้วยตนเอง มาสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ และเขียนรายงานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางพัฒนาในการบริหารงานวิชาการของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

1.1 ตารางแสดงสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยรวมและรายด้าน

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้	4.13	0.55	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.14	0.57	มาก
3. ด้านการพัฒนาการวัดผลและประเมินผล	4.13	0.59	มาก
4. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	4.15	0.56	มาก
5. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	4.24	0.54	มาก
รวม	4.15	0.56	มาก

จากผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
และมาตรฐานการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการพัฒนาการวัดผลและประเมินผล

1.2 จากผลจากการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยพิจารณาเป็นรายด้าน
ดังนี้

1.2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญในการร่วมกันวิเคราะห์
หลักสูตรน้อยกว่าที่ควร รองลงมาคือ ผู้บริหารและครูขาดการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรร่วมกัน
และผู้บริหารและครูยังขาดการมีส่วนร่วมในการประชุมชี้แจงการพัฒนาหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา
ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารและครูยังมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการใช้
หลักสูตร ในส่วนที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนน้อยกว่าที่ควร

1.2.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนากระบวนการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูยังขาดการวางแผนในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน รองลงมา คือ ครูมีข้อจำกัดในการฝึกทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหาของผู้เรียนร่วมกันและผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

1.2.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาการวัดผลและประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูขาดการมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล รองลงมาคือ ผู้บริหารและครูยังมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการวัดและประเมินผลไม่ชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารและครูขาดการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์ของการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน

1.2.4 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษายังไม่ชัดเจน รองลงมาคือ ผู้บริหารและครูยังขาดการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาสถานศึกษา ร่วมกันและผู้บริหารและครูยังขาดแรงจูงใจในการร่วมกันพัฒนาการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารและครูขาดการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาร่วมกัน

1.2.5 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารและครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีร่วมกัน รองลงมาคือ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของผู้เรียนไม่ทั่วถึงและครูขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและวิธีการในการพัฒนาสื่อการเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูขาดแรงจูงใจในการลงมือปฏิบัติ จัดทำสื่อการเรียนการสอน ร่วมกัน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ตามประสบการณ์การทำงาน
และขนาดของสถานศึกษา

2.1 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิจิตร	ประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี		ประสบการณ์การทำงาน 10 - 10 ปีขึ้นไป		t-test	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและ การนำไปใช้	4.14	0.54	4.12	0.55	0.252	0.097
2. ด้านการพัฒนาระบบการ เรียนรู้	4.13	0.57	4.16	0.58	-0.436	0.071
3. ด้านการพัฒนาการวัดผลและ ประเมินผล	4.11	0.59	4.14	0.58	-0.398	0.059
4. ด้านการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	4.14	0.58	4.16	0.55	-0.321	0.055
5. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียน การสอน	4.21	0.54	4.26	0.53	-0.835	0.073
รวม	4.14	0.56	4.16	0.55	0.448	0.071

พบว่าการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า
ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีค่า (t = 0.448, Sig. = 0.071) เมื่อพิจารณา
รายด้านพบว่า ประสบการณ์การทำงานของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร	ขนาดโรงเรียน								
	ขนาดกลาง (n=114)			ขนาดใหญ่ (n=78)			ขนาดใหญ่พิเศษ (n=99)		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการ นำไปใช้	4.04	0.57	มาก	3.87	0.43	มาก	4.45	0.45	มาก
2.ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	4.04	0.58	มาก	3.89	0.48	มาก	4.48	0.46	มาก
3.ด้านการพัฒนาการวัดผลและ ประเมินผล	4.07	0.59	มาก	3.82	0.48	มาก	4.46	0.49	มาก
4.ด้านการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	4.10	0.57	มาก	3.87	0.47	มาก	4.44	0.49	มาก
5.ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการ สอน	4.21	0.57	มาก	3.97	0.44	มาก	4.50	0.44	มาก
รวม	4.09	0.57	มาก	3.88	0.46	มาก	4.46	0.46	มาก

พบว่าผลการเปรียบเทียบพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้าน
การมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการมี
ส่วนร่วมพัฒนาการวัดผลและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและ
มาตรฐานการศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

จากการหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 17 คน สรุปผลได้ดังนี้

3.1 แนวทางพัฒนาด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ พบว่าอันดับแรก ได้แก่ผู้บริหารและครูต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ประชุมชี้แจงในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน (ความถี่ = 17) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารต้องมีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน (ความถี่ = 15) ผู้บริหารควรนำหลักการ การมีส่วนร่วมมาใช้ในการวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันกับครูเพื่อกำหนดเป้าหมายและความต้องการของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรร่วมกัน (ความถี่ = 14) และผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรม เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในเรื่องของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (ความถี่ = 13) ตามลำดับ

3.2 แนวทางพัฒนาด้านกระบวนการเรียนรู้ พบว่า อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้เรียน (ความถี่ = 17) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วม ในการประชุมวางแผนในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน (ความถี่ = 15) ผู้บริหารต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ เพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (ความถี่ = 14) และผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ สนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการไปอบรม หรือการกระตุ้นให้ครูผู้สอนพัฒนาแผนการสอนที่มีคุณภาพเพื่อประกวดแข่งขัน และยกย่องผู้ที่มีการปฏิบัติที่ดีให้เป็นแบบอย่าง (ความถี่ = 10) ตามลำดับ

3.3 แนวทางพัฒนาด้านวัดผลและประเมินผล พบว่า อันดับแรกได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรม เพื่อให้รู้ถึงเทคนิคของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เช่น การสังเกต การตรวจงาน การใช้ข้อสอบ หรือจากการทำงานของนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการประเมินที่เหมาะสม (ความถี่ = 16) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแบบวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้ผลของการวัดและประเมินผลตามความเป็นจริง (ความถี่ = 15) สถานศึกษาควรมีการจัดทำ แบบวัดผลและประเมินผลที่มีหลากหลายรูปแบบ (ความถี่ = 14) และ ผู้บริหารและครูควรมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบของการวัดและประเมินผลของผู้เรียน (ความถี่ = 13) ตามลำดับ

3.4 แนวทางพัฒนาด้านระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา พบว่า อันดับแรก คือผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อกำหนดเป้าหมาย ของระบบการประกัน

คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (ความถี่ = 17) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารควรให้ครูได้มีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา (ความถี่ = 14) สถานศึกษามีการนิเทศติดตาม และให้ครูได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC อย่างต่อเนื่อง (ความถี่ = 10) สถานศึกษาต้องมีการนิเทศภายใน โดยการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมกัน ในแก้ปัญหา นำปัญหาที่พบมาร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (ความถี่ = 9) ตามลำดับ

3.5 แนวทางพัฒนาด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า อันดับแรกได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม เพื่อสร้างความเข้าใจ ศึกษาหาข้อมูลและองค์ความรู้ใหม่ๆ ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รู้จักและใช้งานสื่อเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย (ความถี่ = 16) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาต้องสำรวจความต้องการของครูในการสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ของนักเรียน (ความถี่ = 15) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วม ในการตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อการเรียนการสอน (ความถี่ = 14) และสถานศึกษาต้องมีการทดสอบคุณภาพของสื่อการเรียนการสอน ที่ครูผลิตขึ้น โดยการทดลองใช้สื่อ ตรวจสอบคุณภาพในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน (ความถี่ = 11) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ผลวิจัยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการพัฒนาการวัดผลและประเมินผล ผู้เรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค (2558) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่ามี 3 แบบโดยส่วนใหญ่เป็นแบบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ รองลงมาเป็นแบบภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน และแบบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพและแลกเปลี่ยน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ละมุล เหล่าทอง และภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค (2563) ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมปลายในภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ ทุกด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ทุกด้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ดำเนินงานเป็นระบบ 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การวิเคราะห์สภาพองค์กร (SWOT Analysis) 4) การมี

ส่วนร่วม 5) โครงสร้างบริหารงาน 6) การส่งเสริมสนับสนุน 7) การกำหนดเป้าหมาย 8) การสื่อสาร และ 9) การวัดและประเมินผล 2. รูปแบบประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) กระบวนการพัฒนา 3) ผลผลิต ได้แก่ 3.1 ครูมีการจัดการเรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์ทุกเนื้อหาทุกระดับชั้น 3.2 ครูมีการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง 3.3) นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ 4) การตรวจสอบ และผลการประเมินรูปแบบ มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิณี จันทร์งาม (2566) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการศึกษาพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนนักเรียน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมรับผล รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมคิด

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ตามประสบการณ์การทำงาน

พบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมในแต่ละด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ หาญณรงค์ กระจงจิตร (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเครือข่ายการศึกษารวมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดารัตน์ จันทร์ศรี (2560) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ในด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมรายด้านและรายข้อ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิรันดร รุ่งเรืองรมชัย และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2563) ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ของจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของจังหวัดกำแพงเพชรโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยดำเนินงานตามขอบข่ายของงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา 3) การวางแผนงานด้านวิชาการ 4) การพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ 5) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 6) การวัดประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และ 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้จำนวน 17 คน ได้ให้แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สามารถอภิปรายได้ดังนี้

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ ได้ให้แนวทางแนวทางว่าผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมายและความต้องการของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) กล่าวว่า ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีผู้บริหาร ครูผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้ให้แนวทางแนวทางผู้บริหารและครูต้องมีส่วนร่วมในมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล สืบหาปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน มีการติดตาม ตรวจสอบ เพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา หลักสูตรเปรียบเสมือนแบบแปลนการจัดการเรียนการสอน เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ ความประพฤติ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาการวัดผลและประเมินผล ได้ให้แนวทางแนวทางว่าผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้ผลของการวัดและประเมินผลตามความเป็นจริง นอกจากนี้ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม เพื่อให้รู้ถึงเทคนิคของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เช่นการสังเกต การตรวจงาน การใช้ข้อสอบ หรือจากการทำงานของนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการประเมินที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กษิรา วาระรัมย์ (2556) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการศึกษาช่วยให้ผู้บริหารเห็นข้อบกพร่องต่างๆของการจัดการเรียนรู้เป็นการประเมินผลการศึกษาปฏิบัติของครู และบ่งบอกคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้เพื่อผู้บริหารจะได้มีแนวทางในการกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล กำหนดวิธีการและจัดหาเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพมีมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้ทักษะในการวัดและประเมินผล สู่การ

วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ตรงกับความจริง

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ได้ให้แนวทางแนวทางว่า ผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน เป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC อย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมกันแก้ไขปัญหา นำปัญหาที่พบมาร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมนุญ ศิริวัฒนาโรจน์ (2548) กล่าวว่า การคิดริเริ่มแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดในการแสวงหาทางเลือกและมีอำนาจในการตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆมีความรับผิดชอบในทุกขั้นตอนของการจัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ได้ให้แนวทางแนวทางว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน เพื่อสร้างความเข้าใจ ช่วยกันศึกษาหาข้อมูลและองค์ความรู้ใหม่ๆ ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รู้จักและใช้งานสื่อเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย และเพียงพอต่อความต้องการใช้ของนักเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารยังควรส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อการเรียนการสอน และสถานศึกษาต้องมีการทดสอบคุณภาพของสื่อการเรียนการสอน ที่ครูผลิตขึ้นโดยการทดลองใช้สื่อ ตรวจสอบคุณภาพในการนำสื่อไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2553) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ของครูอาจารย์ บรรลุผลโดยการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่มีความหลากหลายเหมาะสม และเพียงพอให้ครู เพิ่มพูนทักษะประสบการณ์สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดอย่างไตร่ตรองการคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาเชิงนโยบาย (Policy) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการสนับสนุนให้สถานศึกษาบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยส่งเสริมให้ครูตั้งใจทำการเรียนการสอนอย่างเต็มความสามารถ มีใจรักในงานสอนและเชื่อว่าวิชาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ปกป้องเกียรติภูมิและองค์กรวิชาชีพครู ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาองค์กร (Organization) สถานศึกษาทุกขนาดควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนเกี่ยวกับบริหารงานวิชาการ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการเข้า

รวมกิจกรรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดให้มีวิทยากรภายนอกมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานวิชาชีพครู เกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาบุคลากร (Personal) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยสนับสนุนให้ครูศึกษาแนวทางการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน ให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและถ่องแท้ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน และพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามกำลังและความสามารถ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ คุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ของครูให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในด้านอื่นๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ของครูในสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ
3. ควรทำวิจัยหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ที่พึงประสงค์ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
4. ควรทำวิจัยหาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ที่พึงประสงค์ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
5. ควรทำวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ที่พึงประสงค์ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

เอกสารอ้างอิง

กชिरา วารธรรมย์. (2556). ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ธรรมบุญ ศิริวัฒนาโรจน์. (2548). การจัดทำแผนพัฒนาเครือข่ายระดับตำบลของกองทุนหมู่บ้านใน
ตำบลเพชรชมพู กิ่งอำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2563). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่1). เกรียงไกรปรินต์ติ้ง.
ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2558). แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนา
สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. [Online]. Available :
<https://so04.tcithaijo.org/index.php/JLPRU/article/view/42484>.
[2565, สิงหาคม 17].
- ราชกิจจานุเบกษา.(2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. [Online]. Available :
<https://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2010/8118/10/References.pdf>. [2565,
มกราคม 10].
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2555). การกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝันเขต
พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ละมุล เหล่าทอง และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้าง
ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง.
[Online]. Available : [https://tci-thailand.org/wp-content/themes/magazine-
style/tci_search/article.html?b3BlbkFydGJlbGUmaWQ9NjE2ODY4](https://tci-thailand.org/wp-content/themes/magazine-style/tci_search/article.html?b3BlbkFydGJlbGUmaWQ9NjE2ODY4). [2565, สิงหาคม
17].
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร. (2565). รายงานผลการจัดการศึกษาบริบทพื้นฐาน
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร. [Online]. Available
:[https://drive.google.com/drive/folders/1SwX2FCCdF0GW3PWLmVzjuxVGoJ_yzK
SM](https://drive.google.com/drive/folders/1SwX2FCCdF0GW3PWLmVzjuxVGoJ_yzKSM). [2565, กรกฎาคม 17].
- สุดารัตน์ จันทร์ศรี. (2560). การศึกษาปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน
วิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุนิรันดร รุ่งเรืองรัมย์ และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2563). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของจังหวัด
กำแพงเพชร. [Online]. Available :[http://www.style/tci_search/article.html?b3Blbk
FydGJlbGUmaWQ9NjA0MMDM1](http://www.style/tci_search/article.html?b3BlbkFydGJlbGUmaWQ9NjA0MMDM1). [2565, สิงหาคม 17].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สุพรรณิ จันทรงาม. (2566). แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา

ของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุอำเภอแม่สอดจังหวัดตาก. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

หาญณรงค์ กระจงจิตร. (2558). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน

เครือข่ายการศึกษามหหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ระยองเขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size of research activities.

Education and Psychological Measurement.